

Қазақ елінің тұғыры – Алтын Орда

«Біз кеше ғана пайда болған халық емеспіз. Бұл - ғұндардың да, көк түріктердің де, Алтын Орданың да орталығы болған жер» екенін айғақтағымыз келсе, сол тарихи атауларды бүгінгі тарих бетіне таңбалап отыру керек.

Н.Ә. Назарбаев

Алтын Орда заманында қазақ жерінде қалалық қоныстар мен сауда жолдары салынды. Еуразиялық ұлан – байтақ даланың бір империя құрамына кіруі шаруашылық өмірді қарқынды даму жолдарына түсірді. Бұл кезеңде шығыстан батысқа қарай және солтүстіктен оңтүстікке қарай сауда керуендері ағылды. Сонау Еуропаның төрінен Моңғол империясының астанасы Қарақорымға

қарай жол тартқан елшілер қазақ жері арқылы жүріп, жолшыбай көрген – білгендерін баяндады. Ол сипаттамаларда біздің ата – бабаларымыздың пайдаланған үлкен жылжымалы үйлері, әр түрлі сәнді күймелер туралы айтылады.

10 желтоқсан 2020 жылы Манаш Қозыбаев университетінде «Алтын Орда тарихын зерттеу мәселелері: тарихи дереккөздерді анықтау және түсіндіру» атты конференция өтті.

Жиынға Қазақстан, Ресей, Түркияның түрлі ғылыми зерттеу институттарынан танымал және жас ғалымдары қатысты. Сонымен қатар, ҚР ҰА академигі, Халықаралық қыпшақтану Институтының директоры Көмеков Б.Е., ҚР ҰА корреспондент-мүшесі, Тарихи материалдарды зерттеу бойынша Республикалық ақпараттық орталықтың директоры Әбусейтова М.Х., Түркия Республикасының Кастамону Университетінің доценті Килдиругли Мехмет, Таулы Алтай университетінің алтаистика және түркология факультетінің деканы және Қозыбаев университетінің оқытушылары ат салысты.

Университет кітапханасы шараға арналған кітап көрмесін ұсынды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Аджи, М. Средневековая история тюрков и Великой Степи [Текст] / М. Аджи. - М.: АСТ, 2007. - 214 с.: ил.
2. Алтын Орда [Текст] : қазақ хандығы. - Алматы: Аруна, 2004 - .Алтын орда: Қазақ хандығы: қазақстан балалар энциклопедиясы, I бөлім.
3. Алтын Орда: Қазақ хандығы: қазақстан балалар энциклопедиясы, I бөлім / ред. А. Сәрсенбайұлы. - Алматы: Аруна, 2004. - 224 б.: сур.
4. Артықбаев, Ж. О. История Казахстана [Текст]: учебник / Ж. О. Артықбаев. - Алматы: Қазақ университеті, 2006. - 312 с.
5. Артықбаев Ж. Қазақстан тарихы / Ж. Артықбаев. - Астана: Фолиант, 2013. - 360 б.
6. Артықбаев Ж. Қазақстан тарихы: энциклопедиялық басылым / Ж. Артықбаев Ә. Пірманов. - Алматы: Атамұра, 2008. - 544 б.
7. Артықбаев Ж. Алтын Ордадан – тәуелсіздікке дейін. – Мәдени мұра.- 2014. - №3.- б.34- 40.
8. Артықбаев, Ж. О. Қазақ мемлекеттілігі: саяси және әкімшілік құрылымы, басқару институттары / Ж. О. Артықбаев, Е. С. Жаркешов. - Астана: Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы, 2016. - 336 б.
9. Бакина, Н. С. История культуры тюрков [Текст]: учебное пособие / Н. С. Бакина. - Алматы: Үш қиян, 2006. - 136 с.
10. Бегалин Қ. Алтын Орда хандары / Қ. Бегалин. - Алматы: «Адамар» ЖШС, 2007. - 272 б. : сур.
11. Бегалин, К. Бату-хан: История. Личность. Время [Текст] / К. Бегалин. - Алматы: АРУНА, 2006. - 96 с.
12. Бегалин, К. Ханы Золотой Орды [Текст] / Бегалин К. - Алматы: Адамар, 2007. - 272 с.
13. Бегалин, Қ. Алтын Орда хандары [Текст] / Қ. Бегалин. - Алматы: Адамар, 2007. - 272 б.: сур
14. Бимендиев А.Ш. Некоторые инсигнии ханского достоинства [Текст]: (Истоки геральдических знаков казахских чингизидов) / Бимендиев А.Ш. // Отан тарихы. - 2017. - №2. - С.76-85
15. Вернадский, Г. В. История России. Монголы и Русь [Текст] / Г. В. Вернадский. - М.: АГРАФ, 2001. - 480 с.
16. Данн, Р. Рапогата [Текст]: дүниежүзі тарихы / Р. Данн. - Алматы: Ұлттық аударма бюросы. - (Рухани жаңғыру).

17. Дильманов, С. Д. История Казахстана: с древнейших времен до 20-х годов XX века [Текст]: учебное пособие / С. Д. Дильманов. - Алматы: Дәуір, 2003. - 320 с.
18. Доссон, К. От Чингисхана до Тамерлана [Текст] / К. Доссон. - 2-е изд. - Алматы: Санат, 1996. - 256 с.
19. Ергөбеков, Қ. Шыңғыс шыңы [Текст]: эсселер / Қ. Ергөбеков. - Алматы: Жібек жолы, 1999. - 80 бет.: сур
20. Есенберлин, І Алтын Орда [Текст]: тарихи трилогия / І. Есенберлин. - Алматы: Жазушы, 1983 - .2-ші, 3-ші кітап.
21. Жанайдаров, О. Легенды древнего Казахстана [Текст]: детская энциклопедия / О. Жанайдаров. - Алматы: АРУНА, 2006. - 248 с.
22. Жұмаханов, Т. Алтын Орда [Текст] / Т. Жұмаханов. - Алматы: Мектеп, 1990. - 224 б.
23. Золотая Орда. Казахское ханство [Текст] / сост. Т. Жумаханов ; ред. А. Сарсенбаев. - Алматы: Аруна, 2004 -.Ч.1. - 224 с.
24. Иллюстрированная история Казахстана: с древнейших времен до наших дней. В четырех томах [Текст] / сост. О. Жанайдаров. - Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2004.
25. Историко - культурные взаимосвязи Ирана и Дашт-и Кипчака [Текст]: материалы международной конференции (г. Алматы, 23-24 мая 2006г.). - Алматы: ДАЙК-ПРЕСС, 2007 -. Кн. 2. / ред.: М. Х. Абусейтова, С. Абдулло. - 316 с.
26. Историко-культурные взаимосвязи Ирана и Дашт- и Кипчака в XII-XVIII вв.: 30. Материалы Международного круглого стола [Текст]. - Астана: Дайк пресс, 2004. - 372.
27. История Казахстана [Текст]: энциклопедический справочник / ред. К. Байгабулова. - Алматы: Аруна, 2010. - 632 с.
28. Кадырбаев, А. Ш. Казахстан в эпоху Чингиз - хана и его преемников. XII-XIV века [Текст] / А. Ш. Кадырбаев. - Алма-Ата: Министерство народного образования Республики Казахстан, 1992. - 39 с.
29. Картова, З. К. Исторические аспекты изучения актовых источников средневековья [Текст]: монография / З. К. Картова. - Петропавловск: СКГУ им. М. Козыбаева, 2017. - 165 с.
30. Коновалова, И. Г. Средневековый Восток [Текст]: учебное пособие для вузов / И. Г. Коновалова; рук. работы А. О. Чубарьян. - М.: АСТ, 2008. - 494 с.
31. Қазақ хандығы / ред. Ж. Танауова. - Алматы: Қазығұрт, 2015. - 424 б.
32. Қазақ хандығы: қазақтан балалар энциклопедиясы. II – бөлім. - Алматы: Аруна, 2006. - 224 б.: сур.

33. Қазақстан тарихы этникалық зерттеулерде . - Т.ІІ: Жалайыр.- Алматы: «Алаш» тарихи - зерттеу орталығы,2008. - 400 б.
34. Қазақстан шыңғыс-хан мен оның мұрагерлері дәуірінде XII-XIV ғасырлар [Текст] / А. Қадырбаев. - Алматы: Қазақстан Республикасы Білім Беру Министрлігі, 1992. - 29 б.
35. Қинаятұлы, З. Шыңғыс хан [Текст] / З. Қинаятұлы. - Алматы : Арда, 2008 - .Бірінші кітап: Зерттеу. - 432 б.
36. Қуандық Е.С. Қазақ елінің тарихы: оқу кұралы / Есенғазы Қуандық. - 2 бас. толықт. - Алматы: Дәуір, 2015. - 600 б.
37. М. Г. Сафарғалиев. Алтын Орданың ыдырауы . - Алматы: Дайк-Пресс, 2014. - 326 б.
38. Мағуин, М. Қазақ тарихының әліппесі [Текст] / М. Мағуин. - Алматы: Қазақстан, 1995. - 208 б.
39. Мекебаев Т.К., Кумганбаев Ж.Ж., Макашева Ж.С. Особенности внешнеполитической системы Золотой Орды (на основе персидских и арабских источников) [Текст] / Мекебаев Т.К., Кумганбаев Ж.Ж., Макашева Ж.С. // Вестник КазНУ имени Аль-Фараби. Серия: историческая. - 2016. - №4(83).
40. Мукашева Ж.С. и др. Особенности принятия внешнеполитических решений в эпоху Золотой орды (на основе персидских и арабских источников) [Текст] / Мукашева Ж.С. и др. // Вестник КазНУ. Серия историческая. - 2015. - №2 (77).
41. Мусин Ч. Қазақстан тарихы:оқулық./Ч.Мусин. – Алматы: ЖШС «Издательство «Норам -К»,2008. – 640 б.
42. Мэн, Д. Чингисхан. [Текст] / Д. Мэн. - М.: Эксмо, 2007. - 416 с.: ил.
43. Оловинцов, А. Г. Чингизиды [Текст] : династии и эпохи = Chingizids: Dynast3es fnd epochs / А. Г. Оловинцов. - Астана: [б. и.], 2010. - 376 с.
44. Оспанова Р.Р. Алтын Орда мемлекетінің тарихи бастаулары//Дәстүр. – 2020. - №1.- б.16 -20.
45. Почекаев, Р. Ю. Батый хан, который не был ханом [Текст] / Р. Ю. Почекаев. - М.: АСТ, 2006. - 350 с.
46. Сафарғалиев, М. Г. Алтын Орданың ыдырауы [Текст] / М. Г. Сафарғалиев. - Алматы: Дайк-Пресс, 2014. - 326 б.
47. Сәбденова, В. Т. Шыңғыс Хан- ұлы қолбасшы және реформатор [Текст]: студенттік топ кураторларына көмек ретінде / В. Т. Сәбденова. - Қарағанды: КГТУ, 2014. - 17 б.
48. Селезнев Ю.В. Тохтамыш- последний хан единой Орды [Текст] / Селезнев Ю.В. // Вопросы истории. - 2010. - 2. -С. 122-135. – с.
49. Сечински, В, Монгол. Тайна Чингисхана [Текст] / В, Сечински. - М.: ЭКСМО, 2007. - 640 с.

50. Сто великих битв [Текст]. - М.: ВЕЧЕ, 1998. - 640 с. - (100 великих).
51. Султанов, Т. И. Поднятые на белой кошме. Потомки Чингиз-хана [Текст] / Т. И. Султанов. - Алматы: Дайк-Пресс, 2001. - 276 с.
52. Султанов, Т. Чингиз-хан и его потомки [Текст] / Т. Султанов. - Алматы: Мектеп, 2004. - 152 с.
53. Сұлтанов Т. Алтын орда / Т. Сұлтанов. - Алматы: Мектеп, 2003. - 176 б.: сур. - (Жетінші сөз).
54. Сұлтанов Т.И. Шыңғыс хан және оның ұрпақтары / Т. Сұлтанов. - Алматы: Мектеп, 2003. - 152 б.
55. Сұлтанов, Т. Алтын орда [Текст] / Т. Сұлтанов. - Алматы: Мектеп, 2003. - 176 б.: сур. - (Жетінші сөз).
56. Сұлтанов, Т. Шыңғыс хан және оның ұрпақтары [Текст] / Т. Сұлтанов. - Алматы: Мектеп, 2003. - 152 б.: сур.
57. Тамерлан [Текст]: жизнь и деяния. Хроника великих завоеваний / ред. К. Есенберлин. - АЛМАТЫ: Кочевники, 2003. - 360 с.
58. Тұрмашева Б.К., Берманова С.Т. Қазақстан тарихы: тірек конспектілер, кестелер, сызбалар, тестілер, тапсырмалар. – Астана: Фолиант, 2014. – 272 б.
59. Ундасынов И. О татарах, монголах и о том, как Темучин стал Чингисханом [Текст] / Ундасынов И. // Мысль. - 2007. - 11.
60. Уолкер, С. С. Чингиз-хан [Текст] / С. С. Уолкер. - Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. - 320 с.
61. Утемиш-хаджи. Чингизнаме [Текст] / Утемиш-хаджи; сост. Ю. Г. Баранова. - Алматы: Ғылым, 1992. - 296 с.
62. Уэзерфорд, Д. Чингисхан и рождение современного мира [Текст] / Д. Уэзерфорд. - М.: АСТ, 2005. - 493 с.
63. Ұлы дала мемлекеттері / Е. Жайнақов. - Алматы: Адамар, 2006. - 216 б.
64. Филлипс, Э. Д. Монголы. Основатели империи Великих ханов [Текст] / Э. Д. Филлипс; пер. с англ. О. И. Перфильев. - М.: ЦЕНТРПОЛИГРАФ, 2004. - 174 с.: ил. - (Загадки древних цивилизаций).
65. Халық тарих толқынында. Ғылыми серия. / Құраст. Т.Шаңбай, А.Ибраева. – Астана: Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің типографиясы, 2015. – 368 б.
66. Чингисхан и его Империя [Текст]: вспомогательное пособие для учащихся, абитуриентов и студентов / ред. В. Ю. Франк. - Алматы: Болашақ балапандары, 2006. - 216 с.
67. Чингисхан потрясатель Вселенной [Текст] / сост. И. Есенберлин. - Алматы: Фонд им. И. Есенберлина, 2004. - 312 с.